

Leto VIII.

V Ljubljani, 21. decembra 1912.

Štev. 12.

Slovenskim gospodinjam

na razna vprašanja odgovarjamo, da pošiljamo »Slovensko Gospodinja« popolnoma brezplačno vsem odjemalkam Kolinske kavne primesi. Slovenske gospodinje, ki so odjemalke Kolinske kavne primesi in žele dobivati brezplačno »Slovensko Gospodinja«, naj blagovolijo poslati Kolinski tovarni v Ljubljani listke, ki jih dobe v vsaki škatljici Kolinske kavne primesi, izpolnjene s svojim imenom in bivališčem.

Za odjemalke Kolinske kavne primesi

razpisujemo **deset nagrad**. Deset slovenskih gospodinj, ki nam **do konca tega leta** vpošljejo **največ** listkov Kolinske kavne primesi, v dokaz, da so njene odjemalke, dobi na izbiro po en iztis sledečih koristnih knjig: **Kuharska knjiga, Dobra gospodinja** ali pa **Nauk o serviranju**. Pošiljajte nam torej pridno listke Kolinske kavne primesi!

Življenje dveh mačk.

(Za mojega sina, kadar bo znal čitati.)

XXI.

(Konec.)

Zivljenje mačke lahko traja tako-le dvanajst ali petnajst let, če se ne pripeti nič posebnega.

Obe mucii sta videli skupaj sijati še eno prekrasno poletje, spet sta brezskrbno sanjarili v družbi Sulejme (večne želve, ki se nič ne stara) med razcvetelim kaktusom, na kamenju, ki ga

je razgrela solnce — ali pa na grebenih starih zidov in med kovačnikom in belimi rožami. Imeli sta več mačic, ki sta jih nežno vzgojili in ki smo jih zelo ugodno oddali sosedom, tudi Kitajkine mladiče smo kaj lahko oddali in zelo so ljudje izpraševali po njih radi njihovega originalnega obraza.

Živeli sta prav zdravi še drugo zimo in spali spet po kotih in naslanjačih v bližini ognja.

To pa je bila zadnja sezona njune sreče in takoj nato se je začela žalostna pot navzdol. Od pomladi so začele čudne bolezni napadati njuni bizarni osebici, ki sta bili še vendar v taki starosti, da bi lahko živeli še več let.

Kitajska Muca je začela bolehati prva in je kazala znake duševne zmedenosti in črne melanholije — morda se ji je tožilo po daljni mongolski domovini. Ni hotela ne jesti ne piti in preždelala je cele dneve na visokih zidovih, nepremično na istem mestu, na vse naše klice je odgovarjala le še z milimi pogledi in tožečim, tihim »mijav«.

Bela Muca je začela takoj od prvih lepih dni slabeti, in meseca aprila sta bili že obe resnično bolni.

Živinozdravniki, ki smo jih poklicali, so čisto resno predpisovali stvari, ki ji ni bilo niti mogoče izvršiti. Za eno: pilule zjutraj in zvečer in obkladke na život! . . . Za drugo: zdravljenje z vodo; mačko ostriči do golega in dvakrat na dan položiti v mrzlo pršno kopel! . . . Silvester sam, ki ju je ljubil nad vse in ki sta ga ubogali kakor nikogar drugega, je izjavil, da je to vse nemogoče. Poizkušali smo torej zdravila starih bab; poklicali smo razne sosedke in vestno izvrševali njihove predpise, a nič ni pomagalo.

Odšli sta obe naši mucki in nam povzročili neizmerno žalost — in niti krasna pomlad, niti žarko solnce, ki se je spet vrnilo, ju ni več prebudilo iz njune mrtve otrplosti.

Nekega jutra, ko sem se bil ravno povrnil s pota iz Pariza, mi je žalostno dejal Silvester, med tem ko je prevzemal prtljago: »Gospod, Kitajka je mrtva.«

Ona, tako redna, ki ni nikoli zapustila doma, je izginila pred tremi dnevi. Brez dvoma je čutila svoj bližnji konec in odšla za vselej, iz onega čuvstva posebne in najvišje sramežljivosti, ki žene nekatere živali, da se skrijejo, kadar imajo umreti. »Ves teden je sedela, gospod, skrčena tam-le na rdečem jasminu in ni hotela

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

dol tudi ne k jedi; vendar pa nam je še vedno odgovorila, če smo jo klicali, toda s tihim, slabim glasom!«

Kam je neki odšla Kitajska Muca prestat to strašno zadnjo uro? Morda, nikjer znana, kam k tujim ljudem, ki je morebiti niso niti pustili, da bi končala življenje v miru, ki so jo morda preganjali, mučili — in končno vrgli na gnojišče. V resnici bi bil raje slišal, da je umrla pri nas; srce se mi je stisnilo, ko sem se spomnil na oni čudni pogled, ki je bil tako proseč, vedno poln istega hrepenenja po ljubezni, ki ga ni mogla drugače izraziti, pogled, ki je iskal vedno moje lastne oči z istim tesnobnim vprašanjem, ki ga nikoli ni mogla izreči . . . Kdo vé, kakšne skrivnostne težave morajo prestat te male, uboge dušice živali v zadnjih urah agonije? . . .

XXII.

Kakor bi se bila vrgla neka zla usoda na naši mački — tudi Bela Muca je čutila, da se bliža njen konec.

V nekaki fantaziji umirajoče si je izbrala svojo toaletno sobico za svoje zadnje bivališče — na neki otomani, katere rožnata barva jo je brez dvoma vabila. Prinesli so ji sem nekoliko jedi in nekoliko mleka, a ni se doteknila nobene stvari; le gledala vas je, če ste vstopili, s svojimi dobrimi očmi, ki so bile zadovoljne že v tem, da vas vidijo, in še vedno je prav na lahko zapredla, če ste jo nežno pobožali.

Potem pa je nekega lepega jutra izginila prav tako tajno, kakor je to naredila Kitajka, in mislili smo, da se ne vrne več.

XXIII.

In vendar se je spet prikazala, in ničesar ne vem bolj žalostnega, nego je bil ta povratek.

Bilo je to kake tri dni na to, v prvih dneh meseca junija. Naš vrt je razvil vse svoje cvetje, vse rože na svojih zidovih. Lastavice vse pijane od svetlobe in življenja so poletavale s klici radosti na modrem nebu; povsod je bil veliki praznik vseh stvari in brezskrbnih živali, ki ne slutijo smrti.

Teta Klara, ki se je izprehajala po vrtu in opazovala, kateri cvet je že pognal, me je naenkrat poklicala z glasom, ki je pomenil nekaj nenavadnega: »Oh! . . . pridi pogledat! . . . ubožica Muca se je vrnila! . . .«

v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

Bila je v resnici tukaj, prikazala se je spet kakor kak žalosten fantom, suha, z umazano blatno dlako, napol mrtva. Kdo vé, kakšno čuvstvo jo je privedlo nazaj: nekak premislek, pomnjanje poguma v zadnji uri, potreba, da nas ugleda še enkrat pred smrtjo.

Z veliko težavo je preskočila še enkrat oni nizki zid, ki je včasih s tako lahkoto skakala preko njega, da je kaznovala kakega predrznega soseda ali sosedko . . . Vsa zasopljena od velikega napora je ostala napol zleknjena na mahu in sveži travi, na kraju basena in se trudila, da bi se nagnila k njemu in se napila sveže vode. In njen pogled nas je prosil, nas klical na pomoč: »Ali ne vidite, da umiram? In ne morete storiti ničesar, da bi mi malo podaljšali življenje? . . .«

Sklenili smo, da prenesemo Muco v mojo toaletno sobico, na tisto rdečo otomano, ki si jo je sama izbrala prejšnji teden in ki ji je menda ugajala. A obljubil sem samemu sebi, da bom pazil, da ne uide spet, da bi vsaj njene kosti ostale v zemlji našega vrta, da bi njeno truplo ne ležalo kje na kakšnem gnojišču — kakor se je gotovo zgodilo oni drugi, moji mali prijateljici iz Kitajskega, katere tesnobni pogled me je vedno preganjal. Vzel sem jo z veliko previdnostjo na ramo in ona se je dala — čisto proti svoji navadi — zdaj odvesti, z vsem zaupanjem, z visečo glavo, ki se je opirala ob mojo roko.

Na svojem rožnatem ležišču je živela še par dni — tako žilavo življenje imajo mačke. Junij pa je sijal v hiši in v vrtovih krog nas.

Večkrat smo jo obiskovali in vselej je hotela vstati, da bi nam izkazala čast, s hvaležnim, ganjenim obrazom, in njene oči so izražale prav tako kakor človeške oči notranjo zavest in obup tistega, kar imenujemo dušo . . .

Nekega jutra sem jo našel otrplo, z osteklenelimi punčicami, kadaver živali, ki ga vržemo proč. Ukazal sem Silvestru, naj izkoplje jamo na vrtu pod kakim drevesom . . . Kam je prešlo tisto, kar sem videl, da se je zasvetilo v očeh umirajoče; kam je izginil oni nemirni plamen njene notranjosti? . . .

XXIV.

Pogreb Bele Muce na tihem, mirnem vrtu, pod krasnim junijskim nebom, pod visokim solncem popoldne ob dveh . . .

Na označenem mestu koplje Silvester grob — kar se ustavi, gleda na dno jame, skloni se in vzdigne nekaj, čemur se čudi:

»Kaj je pa to-le,« pravi pobiraje majhne bele koščice, — »zajec?«

Ostanki neke živali, v resnici; — ostanki moje mačke iz Senegala, naše prejšnje mucke, moje prijateljice iz Afrike, ki je bila tudi zelo ljubljena in ki sem jo pokopal na tem mestu pred kakimi dvanajstimi leti. In ko sem gledal te koščice, pomešane z zemljo, te male nožice, ki so bile videti kakor bele palice, ta kupček, ki je še vedno predstavljal zadnji konec njenega hrbta, sem se naenkrat spomnil na davno pozabljen prizor, tako da mi je bilo k smehu, čeprav se mi je srce napol stisnilo, spomnil sem se na neko okolnost, ko sem videl isti okostnjak mačjega zadnjega konca, takrat še pokrit s čilimi mišicami in svilnatim kožuhom — kako komično beži pred menoj, se čeperi, rep pokonci, poln strahu . . .

Bilo je to nekega dne, ko je s trmoglavostjo, ki je lastna njenemu plemenu, spet zlezla na omaro, ki sem ji jo bil že dvajsetkrat prepovedal in tam razbila vazo, ki sem jo zelo visoko cenil. Kaznoval sem jo najpreje, potem pa, ko se mi jeza še ni polegla, sem tekel za njo in jo brcnil precej surovo. Ona pa, od začetka vsa zavzeta nad udarcem, je razumela iz te brce, da se začenja velika vojna; in razčeperila se je naenkrat hudo mahajoč s svojim repom po zraku in kažoč mi nespodobno in silno komično svoj razjarjeni zadnji konec; potem pa se je skrila pod posteljo, se obrnila proti meni in mi vrgla pogled očitanja in obupa; menila je, da je izgubljena, izdana, da jo pogubi tisti, ki ga je ljubila in ki mu je zaupala svojo usodo; in ker sem še vedno gledal zelo jezno, je končno zakričala obupno oni posebni in zlovešči »mijav« mačk, ki slutijo bližajočo se smrt. — Vsa moja jeza je naenkrat prešla; poklical sem jo in jo gladil in miril v svojem naročju, vso že razburjeno in zasopljeno. O! ta krik poslednjega obupa živali, pa naj si bo že ubožec vol, ki ga privezujejo v klavnici ali pa bedna podgana, ki jo drži buldog med zobmi; ta krik, ki nima več nobenega upanja, ki se ne obrača na nikogar več, ki je kakor najvišji protest vržen v obraz sami narodi . . .

Dve, tri koščice pokopane pod drevesom — to je vse, kar je ostalo od onega majhnega zadka Muce, ki se tako živo spominjam nanj, kako je bil smešen. In njeno telo, njena mala osebnica, njena ljubezen do mene, njen veliki strah tistega dne, njen krik tesnobe in očitanja, sploh vse to, kar je bilo okoli teh kosti — je zdaj le nekoliko zemlje . . . Ko je bila jama dovolj globoka, sem šel po Muco, ki je ležala otrpla gori na rožnatem ležišču.

In ko sem se vračal s tem malim bremenom, sem našel na vrtu mamo in teto Klaro, sedeči na klopi v senci, delali sta se, kakor bi bili slučajno prišli sem in govorili vsakdanje stvari; da bi se bili zbrali nalašč k temu pogrebu, bi se morda nam samim zdelo smešno, proti svoji volji bi se bili začeli temu smejati... Nikoli ni bilo sijajnejšega junijskega dne, nikoli tako tople tišine, ki jo je motilo edino veselo brenčanje muh; ves vrt je bil v cvetju in rožni grmiči polni rož; mir kakor na vasi, na deželi, je ležal na vrtovih naokrog; spale so tudi lastavice, edino večna želva, Sulejma, ki je bila vedno živahnejša, čim bolj je bilo gorko, se je nalahko plazila po starih kamenih, razgretih od solnca...

Položil sem Muco na dno jame in njena bela in črna dlaka je naenkrat izginila pod grudami zemlje.

Bil sem vesel, da se mi je posrečilo, jo obdržati doma, da sem preprečil, da ni poginila bogvé kje, kakor ona druga; vsaj strohni tukaj pri nas, na tem vrtu, kjer je tako dolgo delila pravico mačkam iz sosedstva, kjer je tako pogosto pohajkovala po leti po starih zidovih, poraščenih z belimi rožami — in kjer se je v zimskih nočeh ob času, ko bi morala iti spat, razlegalo njeno ime tolikokrat v tišini iz ust tete Klare.

NEPOSTOJ:

Novе sanje.

I.

Zagledal sem tvoj obraz,
in duša do dna je vzdrtela;
li najde, kar davno že lela,
po čemer je hrepenela
zaman do danes ves čas?

Li najde vsa polna ran,
od trde usode stepéna,
ah, težko razboljena,
svoj končni pristan?

Li najde srce zláto,
sočutja, ljubezni bogato?

Al' mar kot večni mornar
sam blodil bom pota svoja,
nikjer ne najdem pokoja,
nikdar?

II.

Ti sflinga ljubezniva
z besedo mi muke končaj!
Povej, kaj záme skriva
srcé, jeklo ali raj?

III.

Íma ta lepí obraz
kot jelka vitki stas,
imajo-li grudi té
deviške tudi srcé?
— Morda. A ne za mé.

Kakšna naj bo svetilka za učenje?

Svetilka, pri kateri se uči mladina, ki hodi v šolo, je zelo važen faktor v vzgoji; dan za dnevom mora dijak in že učenec ljudske šole v zimskih mesecih pri umetni svetlobi brati in pisati. Paziti je torej treba, da ne prinese to delo pri umetni luči mladini trajne škode na zdravju.

Kaj moramo zahtevati od umetne razsvetljave pri študiranju?

Svetilka mora stati na mizi in biti premakljiva, bodisi da je petrolejka ali pa električna žarnica. Vsaka druga umetna razsvetljava ima svoje škodljivosti. Svetloba mora biti mirna in ne sme trepetati; sveča se pač danes tudi za take prilike nikjer več ne uporablja. Petrolejska svetilka mora biti vedno skrbno osnažena, dovolj napolnjena (če je v njej le malo petroleja, smrdi), čist mora tudi vedno biti stenj (duša), istotako vse drugo: kovinski deli, cilinder, senčnik, itd. ne smejo smrdeti po petroleju in puščati za sabo madežev. Pod temi pogoji je vsaka, tudi manjša petrolejska svetilka dobra.

Zelo pripravne so stoječe svetilke z električno žarnico, ker ni nobenega dela z njimi. Kjer je električni tok na razpolago, tam bomo gotovo rajše uporabljali električno svetilko — ako je električni tok enakomeren in ne izpreminja svetlobe. Ako pa svetloba ni enakomerna, je pa to zelo utrudljivo in škodljivo za oči.

Svetloba, ki jo dajeta petrolejka in električna žarnica, je precej enake barve: bela s primesjo rumenkasto-rdeče je za oči veliko bolj prijetna in bolj podobna solnčni svetlobi, kakor zelenkast svetlobo ima plinova Aurova luč ali pa modrikasta električne obločnice.

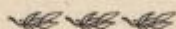
Zelo slabo in škodljivo je daljše študiranje pri svetlobi svetilke, ki visi s stropa ali pa je pritrjena na stropu ali steni; tisti, ki dela pri luči mora vedno biti v položaju, da si svetilko tako premakne in postavi, da se mu svetloba ne odbija naravnost v oči ali po domače: da se mu papir ne blešči in mu ne slepi očesa. Svetilka mora vedno stati na strani (ne v sredi) in sicer pri pisanju na levi strani, da ne meče pero sence na pisavo. Viseče in pritrjene svetilke so tudi zato slabe, ker so tako visoko, da oko ne more biti zavarovano s senčnikom proti direktni svetlobi.

Senčnik je tako važen kakor svetilka sama; svetlobi ne sme braniti, da pada na papir, pač pa mora varovati oči pred direktno svetlobo in tudi obraz pred vročino svetilke; biti mora torej tako

postavljen, da oči luči same ne vidijo in segati mora tako globoko, da je ves obraz, nos in brada v senci. Dandanes dobimo povsod senčnike iz dvojne lepenke, ki branijo tako dobro proti vročini, da so na zunanji strani čisto hladni.

V zelo mnogih slučajih je vzrok glavobolu pri učeči se mladini nepravilna razsvetljava pri učenju: včasih je luč prežarka, direktna in oči so vse razdražene, včasih so preutrujene, ker je svetloba pomankljiva, preslaba, včasih je vzrok vročina svetilke, ki povzroča naval krvi v glavo.

Če se pa vzlic temu oči hitro utrudijo, bolé in če dotičniku migljá pred očmi in toži o glavobolu, je na vsak način treba zdravniškega nasveta, ki navadno odpomore vsem težavam s primernimi očali.

L. N. TOLSTOJ:

Filipek.

Bil je deček, zvali so ga Filipek. Enkrat so odšli vsi otroci v šolo. Filip vzame kapico in hoče tudi iti. Mati pa mu reče: Kam pa hočeš iti, Filipek? — V šolo. — Ti si še premajhen, ne hodi nikamor, — in mati ga je pustila doma. Otroci so bili vsi v šoli. Oče se je že zjutraj zgodaj odpeljal v gozd, mati pa je odšla na svoje delo. Ostala sta v izbi Filipek in stara mati na peči. Filipu je postalo dolgočasno samemu, stara mati je zaspala, on pa je začel iskati svojo kapo. Svoje ni našel, vzel je staro očetovo in šel v šolo.

Šola je bila za pokopališčem pri cerkvi. Dokler je Filip šel po svoji vási, se ga psi niso doteknili, poznali so ga. Ko pa je prišel k tujim hišam, je skočil z dvorišča črni pes Nero in zalajal, za Neronom pa še večji pes Koder. Filipek začne bežati, psi pa za njim. Filipek začne kričati, se spotakne in pade. Iz hiše pride kmet, odžene pse in pravi: Kam pa tečeš ti, divjaček, čisto sam? — Filipek ni ničesar odgovoril, ampak se je spet spustil v dir, kar so ga noge nesle. Pritekel je k šoli. Zunaj ni nikogar, notri v šoli pa se slišijo glasovi otrók. Filipek se je začel batí: kaj pa, če me učitelj zapodi? In začel je premišljevati, kaj bi storil. Nazaj iti — spet ga bo napadel pes, v šolo iti — boji se učitelja. Pa pride mimo šole ženska z vedrom in pravi: Vsi otroci se v

Zahtevajte Holinsko žitno in sladno kavo!

šoli učé, kaj pa ti tukaj stojiš? — Filip je vstopil v šolo. V veži je snel kučmo in odprl vrata. Šolska soba je bila vsa polna. Vsak je kričal svoje, učitelj pa je hodil sredi med njimi.

— Kaj pa ti? — je zakričal učitelj na Filipa. Filip je še bolj trdo prijel kučmo in ni ničesar odgovoril. — Kdo pa si? — Filipek je molčal. — Ali si mutast? — Filipek je bil tako preplašen, da ni mogel govoriti. — No, torej, pa pojdi domov, če nočeš govoriti! — Filip bi bil rad kaj rekel, pa ga je od strahú kar nekaj za grlo tiščalo. Pogledal je učitelja in začel jokati. Zdaj se je učitelju zasmilil. Pogladi ga je po glavici in vprašal druge otroke, kdo je ta malček.

— To je Filip, Ivanov brat; vedno prosi, da bi smel v šolo, a mati ga ne pusti, zdaj je pa kar skrivaj prišel v šolo.

— No torej, vsedi se v klop, zraven brata, jaz bom pa prosil tvojo mater, da naj te pusti v šolo.

Učitelj je začel kazati Filipu črke, Filipek jih je pa že poznal in jih že nekoliko znal brati.

Torej iz katerih črk je tvoje imé?

Filipek je dejal: ef i-fi, el i-li, pe-ek-pek.

Vsi so se zasmeljali.

Korenjak si ti, je rekel učitelj. — Kdo pa te je naučil brati? Filip se je skorajžil in povedal: Ivan. Jaz sem prebrisan in sem takoj vse razumel. Jaz sem strašno prebrisan! — Učitelj se je zasmeljal in vprašal: — Kaj pa molitve, ali jih znaš? — Filip je odgovoril: — Znam; in začne govoriti »Oče naš«. Pa vseh besed ni govoril prav. Učitelj ga je ustavil in rekel: Nikar se pre zgodaj ne hvali in uči se!

Od tega časa je začel Filipek hoditi z drugimi otroci v šolo.

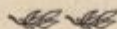

NEPOSTOJ:

Čez noč.

Čez noč
izpremenil se svet
je v raj cvetoč.
Čez noč
ozeleneli kostanji so,
vzcvetele črešnje so bele.
Čez noč

Ah, to noč
ti devojka razpni roké,
odpri, razklení ude mehké,
naj tvoj bom nocoj
vso noč, vso noč!

18. Še popkov se mladih
odprlo je tšóc.

Zahtevajte Zvezdno cikorijo!

Našim malčkom

Godci.

Len osel, lovski pes in brezzoba mačka so nekoč slučajno zaslišali, da jih hoče gospodar pokončati, ker že niso za nobeno rabo več.

Sklenili so zaradi tega, da uidejo v mesto, kjer bodo godli po gostilnicah in si tako služili kruha. Osel je vzel boben, pes trobento, mačka note, in podali so se na tihem po noči na pot. V sosednji vasi so zapazili petelina, ki je stal na strehi in pel.

»Revež!« mu je zaklical osel. »Kakšna žalostna usoda te čaka. Že jutri morda ti bodo odsekali glavo in te pojedli. Pojdi rajši z nami in nam pomagaj gosti.«

Petelin je izprevidel, da ima osel prav, in se jim je pridružil.

Zvečer so prišli v temen gozd. Sredi gozda je stala koč, v nji pa je bila luč. Osel je pogledal skozi okno v sobo in je v nji videl štiri tatove, ki so sedeli za pogrnjeno mizo in jedli in pili.

»Napravimo jim podoknico,« je predlagal osel, »prilika za to je kakor nalašč.«

Da bi se podoknica bolje slišala v sobo, se je osel postavil na zadnje noge, pes je sedel oslu na hrbet, mačka je zlezla na psa, petelin pa na mačko. Nato so začeli vsi neznansko milo gosti. Osel je rigal, pes je tulil, mačka je mijavkala, petelin je pel. Ko so končali prvo točko, so pogledali v sobo, kako je njih krasna godba vplivala na družbo okoli mize.

Tatovi, vsi prestrašeni, so mislili, da godejo strahovi, in so vsi pobegnili v gozd.

Zdaj pa so šli v koč naši godci, posadili so se okoli mize in so povečerjali ostanke pojedine. Nato pa je šel vsak spat, kjer je bil že vaju. Osel je spal na dvorišču, pes pred vratmi, mačka pri ognjišču, petelin pa na strehi.

O polnoči so tatovi poslali enega izmed sebe, da pogleda, če so še tam oni grozni strahovi.

Tat se je natihoma splazil k ognjišču in je hotel napraviti ogenj. Mačka pa ga je začula in ga pošteno opraskala. Prestrašen je bežal ven, pes pa ga je ugriznil v nogo. Bežal je na dvorišče,

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

tam pa ga je osel tako močno brcnil, da bi se bil kmalu zvrnil v jarek. Na strehi pa je jel peti petelin. Tat je bežal kakor bi za njim gorelo, in je prestrašen naznanil svojim tovarišem: »Ni se mogoče vrniti. V koči je polno strahov, ki praskajo, grizejo in brcajo. Na strehi pa sedi njih kralj in jim s čudovitim glasom daje povelja. Bežal sem na vso moč, da sem prišel iz tega strahovitega kraja.«

Tatovi so izprevideli, da se res ne morejo vrniti v kočo, in so zapustili gozd. Godci pa so bili veseli, kajti dobili so svojo domačijo, kjer so zadovoljno živeli do smrti.

GOSPODINJSTVO

Jabolčno vino proti protinu. Francoski zdravnik dr. Motais je študiral na podlagi dejstva, da je v krajih, kjer ljudje pijejo jabolčno vino, protin (giht) zelo redka bolezen, to je vpliv jabolčnega vina na protinaste bolnike. Opazil je, da uživanje grozdnega vina odločno škoduje takim bolnikom, jabolčno vino pa ne samo, da ne škoduje, ampak naravnost zdravi protin. Protinastim bi naj torej zdravniki priporočali, naj pijejo jabolčno vino.

Na kakšen način in zakaj jabolčno vino tako dobro vpliva, s tem seveda še ni povedano, verjetno pa je, da razne kisline čistijo kri. Protin povzroča namreč slaba kri, ki je prenapolnjena s črne kisline (Harnsäure). Bistveno različen od protina (Gicht) je revmatizem, ki nastopi pri prehlajenju in ki ga menda povzročijo gotovi bacili.

Surovega mesa nikoli ne pustite ležati dalj časa na leseni deski, kajti les mu vzame ves sok. Istotako mu sok jemlje sol; zato solite meso šele takrat, kadar ga rabite, predno ga denete kuhat ali peč.

Madeže saj lahko odstranimo, če so sveži, s kruhom. Starejše pa drgnemo najprej z bencinom, potem pa z milovcem (z milnim spiritom). Če se še kaj pozna, umiti z milnico.

Kako čistimo obleko? Temne moške obleke, ki imajo različne madeže in ki se svetijo od obnošenosti se tako-le čistijo: Najprej se dobro iztepejo in izkrtačijo da se spravi prah iz njih. Nato položimo tako obleko na mizo ali na likalno desko in jo drgnemo s krtačo, namočeno v zmesi iz polovice vode in polovice navadnega špirta za žgati. Krtači se tako dolgo po dolgem, da postane blago mokro, posebno na tistih mestih, ki se svetijo. Potem tako ovlaženo obleko nekoliko posušimo in na to zlikamo. Istotako se čistijo temne ženske obleke. Tudi voda pomešana s salmijakovcem dobro odstranjuje prah, madeže in tisti sumljivi lesk z obleke.

Pristne koralde očistimo, če jih denemo za kratek čas v mlačno raztopino sode ali lugove soli (Pottasche) v vodi. Potem jih dobro okrtajimo z mlačno vodo in krtačo in jih denemo za nekaj ur v segreto žaganje, da se tam dobro posuše. Na ta način postanejo koralde spet svetle in kakor nove.

Porcelanasti umivalniki postanejo sčasoma na robu umazano sivi. Ta sivi rob odstranimo, če ga drgnemo z blagom, namočenim v spiritu. Glazura ostane na ta način čisto nepoškodovana.

Tudi v preteklem letu so slovenske gospodinje prav rade kupovale Kolinsko kavno primes, ki si je spet pridobila mnogo novih prijateljic. Da krog odjemalk Kolinske kavne primesi vedno bolj rase, nikakor ni čudno, saj je Kolinska kavna primes tisti kavni pridatek, s katerim more biti slovenska gospodinja najbolj zadovoljna. Predvsem seveda zaradi nedosežne kakovosti, ki je pridobila Kolinski kavni primesi ime najboljšega kavnega pridataka. Obenem pa tudi zato, ker je pristno domače blago, iz edine slovenske tovarne te vrste na celem našem jugu. Kolinska tovarna je tudi v preteklem letu z enako požrtvovalnostjo kakor prejšnja leta podpirala številna važna naša narodna in kulturna podjetja, predvsem našo prekorigostno »Družbo sv. Cirila in Metoda.« Zato v polni meri zasluži podporo slovenskih gospodinj, ki naj bo v novem letu še večja nego doslej. Kolinska tovarna se je vedno v polni meri zavedala dolžnosti, ki jih ima kot domače podjetje nasproti slovenskemu narodu, naj bi se zavedale tudi naše gospodinje dolžnosti, ki jih imajo kot Slovenke nasproti domačemu podjetju! Le na ta način se bomo mogli gospodarsko okrepiti in si sezidati boljšo prihodnjost, kar je gotovo želja vsake zavedne Slovenke. Z zahvalo za naklonjenost v preteklem letu želi Kolinska tovarna vsem slovenskim gospodinjam, odjemalkam Kolinske kavne primesi, prav prijetno in srečno novo leto, in jih obenem prosi cenjene naklonjenosti tudi v prihodnje!

Slovenskim gospodinjam!

S pričujočo številko zaključujemo osmi letnik »Slovenske Gospodinje«. Ob tej priliki se zahvaljujemo slovenskim gospodinjam za njih prijazno naklonjenost, katere jih prosimo tudi prihodnje leto. List nameravamo temeljito preurediti in izpopolniti. Dosti več prostora nego doslej bomo posvetili praktičnim stvarim: kuhinji, vrtnariji, zdravstvu itd. Leposlovnih del bo obsegal zanimive povesti, črtice, pesmi itd. Vodili bomo, kakor doslej, oddelek »Našim malčkom«, ki se je letos zelo priljubil; prinašal bo primerno berivo za našo deco. Tako upamo, da bomo kolikor mogoče ustregli vsem.

Naročnine na list tudi prihodnje leto ne bo. Vsaka slovenska gospodinja, ki je odjemalka Kolinske kavne primesi in pošlje Kolinski tovarni v Ljubljani, svoj naslov na listku, ki

ga dobi pod pokrovčkom Kolinskih škatljic, prejema »Slovensko Gospodinja« popolnoma brezplačno.

Slovenske gospodinje! Zahtevajte torej pri trgovcih odločno le Kolinsko kavno primes, ki je izvrstno in pristno domače blago!

Usem našim prijateljicam kličemo ob sklepu osmega letnika: Na veselo svidenje v devetem letniku!

Uredništvo in upravništvo
»Slovenske Gospodinje«.

Redka prilika!

Neka tovarna, ki je trpela vsled povodnji, mi je poverila razprodajo rešenega blaga, več tisoč kosov krasnih, gorkih

flanelastih odej

najnovjših vzorcev in lepih barv. Vodni madeži se komaj poznajo. Odeje so primerne za vsako gospodinjstvo. Dolžina 190 cm, širina 135 cm. Razpošiljam po povzetju in sicer: **3 lepe flanelaste odeje modnih barv in vzorcev za 9 K, 4 odeje (konjske) za 10 K.** — Kdor bere to ponudbo, naj takoj naroči — in ne bo se kesal.

OTON BEKERA, c. kr. finanč. nadstr. v p.
Nachod (Češko).

5000 K zaslužka

plačam onemu, ki dokaže, da moja čudežna zbirka

300 kosov za samo 6 K 50 v.

ni priložnostni kup in sicer: 1 prava švicarska **sist. Roskopf-pat. žepna ura**, dobro idoča in točno regulir. s pisмено 3 letno garancijo tovarne, 1 amerik. doublezlata verižica, 2 amerik. doublezlata prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlačena garn tura (mansetni, ovratniški in prsni gumbi) 1 amerik. žepni nož (5 delni), 1 eleg. bela kravata (barva bela po želji naj-novejše fazone), 1 krasna kravatna igla s similibrijantom, 1 krasna damsku broša (zadnja novost), 1 koristna popotno-toaletna garnitura, 1 elegantna prava usnjata denarnica, 1 par amerik. boutonov z imit. draguljem, 1 pat. angl. vrem. barometer, 1 sal. album z 36 umetniškimi in najlepšimi razgledi sveta, 1 krasni ovratni in lasni koljer iz pravih orientalskih bisero, 5 indijskih proroških hudičkov, ki zabavajo celo družbo, in še 250 različnih predmetov, ki so v vsaki hiši potrebni in nepogresljivi, gratis. Vse skupaj z eleg. sistem Roskopf žepno uro vred, ki je sama dvojnega vredna, stane **6 K 50 v.**

Dobi se po povzetju ali proti predplačilu (tudi znamke se sprejmejo) od:
J. GELB, razpošiljalnica Novi Sandec 204.

Če se naročita 2 zavoja, se **6 najfinejših platnenih žepnih robcev** zastoj pridene. Za neugajajoče denar brez vsega takoj nazaj, tako da je vsak riziko izključen.

10.000 metrov ostankov!

Vsled zadnje velike povodnji, ki je poplavlila tudi mojo tovarniško zalogo blaga, sem prisiljen cele kose zrezati na **ostanke** in jih prodajati 50% pod ceno. To so: kanafasi, oksfordi, bele tkanine, cefiri, flanele, raznovrstne višnjeve tiskanine za obleke in predpasnike, barhanti itd. itd.

Po vodi nastale male, komaj vidne madeže je lahko odpraviti.

Razpošiljam 1 zavitek 5 kg za K 18.— po povzetju. Če se naroči 2 zavitka, pošljem franko.

Ant. Maršik, mehan. tkalnica za raznobarvno blago,
Giesshübel p. Neustadt n. M., Češko.

Višjega štab, zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhoto, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost, tudi ako je že zastarano.

Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi.

Dobiva se samo v lekarni na Novem trgu v Celovcu.

≡ Špedicija in komisija ≡

„BALKAN“

Podružnica: Ljubljana, Dunaj. cesta 33
v „Prvem ljubljanskem javnem skladišču“.

Centrala v Trstu.

== Prevažanje blaga in pohištva. ==

Selitve s patent. selitvenimi vozovi

Skladišče. na vse strani. Zacarinanje.

Zmerne cene!

Točno in solidno!

Trgovina s steklom

M. TUŠEK

LJUBLJANA Stari trg 28

Priporoča svojo veliko zalogo
**steklenine, porcelana
svetilk in podob**

☞ po najnižjih cenah ☞

Izvršuje točno in solidno vsa v to stroko
spadajoča dela.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Zaloga in pisarna: **LJUBLJANA** Tovarna s stroji:

Turjaški trg šte. 7 — Trnovski pristan 8-10

Založena leta 1848

**Zaloga priprostega in najfinejega lesenega
in oblazinjenega pohištva,**

zreal, strgarskega in pozlatarskega blaga, pohištvene robe, zaves,
odej, preprog, zastiral na valjcih, polknov (šaluzij).

Otroški vozički, železna in vrtna oprava

Edina

je

najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek